

Uchwała nr 25 /2026
Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej
z dnia 8 października 2026 r.

w sprawie poparcia władz polskich w dążeniu do uzyskania większego budżetu Wspólnej Polityki Rolnej UE dla Polski na lata 2028-2034, z zapewnieniem potrzebnego wsparcia spółdzielczości rolniczej

Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej działając na podstawie § 7 ust. 2 pkt 13 Statutu Krajowej Rady Spółdzielczej w związku z art. 259 § 2 pkt 3 ustawy - Prawo spółdzielcze postanawia:

§ 1

Wyrazić poparcie dla władz polskich w dążeniu do uzyskania większego budżetu Wspólnej Polityki Rolnej UE dla Polski na lata 2028-2034, z zapewnieniem potrzebnego wsparcia spółdzielczości rolniczej, poprzez przyjęcie stanowiska Komisji Spółdzielczości Rolniczej Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej. Stanowisko Komisji stanowi załącznik do uchwały.

§ 2

Upoważnić Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do dalszego popierania projektu uchwały z uwzględnieniem postulatów zgłaszanych przez związki rewizyjne, spółdzielnie oraz ich członków.

§ 3

Przekazać niniejszą uchwałę Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej władzom centralnym w Polsce, decydentom w Unii Europejskiej, organizacjom europejskim reprezentującym spółdzielczość rolniczą w UE oraz opublikować treść uchwały wraz z załącznikiem w „Tęczy Polskiej” i „Monitorze Spółdzielczym”.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Krajowej Rady Spółdzielczej.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Sekretarz
Zgromadzenia Ogólnego
Krajowej Rady Spółdzielczej

/Maciej Palej/

Przewodniczący
Zgromadzenia Ogólnego
Krajowej Rady Spółdzielczej

/Andrzej Potrołniczak/

Stanowisko

Komisji Spółdzielczości Rolniczej Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej dotyczące poparcia Władz Polskich w dążeniu do uzyskania większego budżetu Wspólnej Polityki Rolnej UE dla Polski na lata 2028-2034, z zapewnieniem potrzebnego wsparcia spółdzielczości rolniczej

W związku z prowadzonymi konsultacjami Programowania Wspólnej Polityki Rolnej UE na lata 2028-2034 pomiędzy władzami UE w państwach członkowskich UE, wyrażamy poparcie dla Władz Polskich w dążeniu do uzyskania większego budżetu dla Polski na lata 2028-2034, w tym budżetu Wspólnej Polityki Rolnej, z zapewnieniem potrzebnego wsparcia spółdzielczości rolniczej.

Jeśli chodzi o wysokość budżetu, potrzebne jest uzyskanie kwoty na instrumenty WPR na poziomie co najmniej 37 mld euro, co umożliwiłoby podstawowe finansowanie planowanych działań. W przypadku kwoty mniejszej, jak wskazuje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, środków wystarczyłoby jedynie na płatności obszarowe i część wybranych działań dochodowych, co jest zdaniem Resortu Rolnictwa nieakceptowalne. Wspieramy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w tej opinii. Brak funduszy na wsparcie konkurencyjności, w tym inwestycji (dotychczasowy II Filar WPR wsparcie rozwoju obszarów wiejskich), przyniosłoby negatywne skutki. Potrzeby w zakresie poprawy konkurencyjności, w tym poprawy pozycji producenta w łańcuchu wartości są w Polsce duże, z uwagi na rozdrobnienie gospodarstw oraz niski stopień zorganizowania rolników we wspólne formy działania – spółdzielnie rolnicze. Należy jednocześnie podkreślić, że w ostatnich 5 latach zarówno w Polsce jak i całej Unii Europejskiej skumulowana inflacja była wysoka, nienotowana na tak dużym poziomie od wielu lat. Biorąc powyższe pod uwagę, proponowane kwoty budżetu na lata 2028-2034 uległy dużej dewaluacji w odniesieniu do rynkowych cen towarów i usług, w tym w odniesieniu do kosztów prowadzenia działalności rolniczej. Oznacza to, że realna wysokość pomocy będzie dużo niższa w porównaniu z obecnym okresem programowania finansowego UE. Dlatego też w/w kwota budżetu na instrumenty WPR dla Polski powinna być jednocześnie podniesiona i zaktualizowana, z uwagi na wysoką inflację.

Planowane w nowej perspektywie na lata 2028-2034 działania na rzecz wsparcia w ramach dopłat bezpośrednich, wsparcia dochodów rolników i interwencji rynkowe (dotychczas I Filar WPR) oraz konkurencyjnego i odpornego sektora rolno-spożywczego (dotychczas II Filar WPR), są w naszej ocenie bardzo potrzebne w Polsce. Będą one w dużej mierze wpływać pozytywnie na utrzymanie płynności finansowej, zarówno w gospodarstwach rolnych, jak i w sektorze przetwórstwa rolnego. Biorąc pod uwagę dotychczasowe interwencje pomocowe dla gospodarstw rolnych, podmiotów skupowych i podmiotów prowadzących przetwórstwo, najbardziej efektywne były środki wspierające odporność ekonomiczną - w tym inwestycje rozwojowe, oraz poprawę pozycji producenta w łańcuchu wartości. To one w głównej mierze decydowały o przetrwaniu rolników oraz podmiotów skupowych i przetwórczych na rynku, dostosowując się do nowych i zmieniających się uwarunkowań. Prowadzenie przez rolników wspólnych działań na rynku poprzez integrowanie się w spółdzielniach rolniczych – skupowych, produkcyjnych, zaopatrzeniowych, usługowych oraz przetwórczych, jest kluczowe dla uzyskiwania dochodów z działalności rolniczej oraz przetrwania na rynkach rolnych.

Podmioty te dostarczają swoim członkom-współwłaścicielom niezbędnej wiedzy o sytuacji na rynku, procesach produkcyjnych, innowacjach, podejmują wspólne zakupy środków produkcji i sprzętu, prowadzą wspólne inwestycje w infrastrukturę techniczną - zmniejszając jednostkowe koszty produkcji (efekt skali) oraz negocjują warunki sprzedaży produktów rolnych lub produktów wytworzonych z zakupionych surowców rolnych od członków. Działania te przyczyniają się do **rzeczywistej poprawy pozycji producenta rolnego w łańcuchu wartości**. Należy podkreślić, że w jeszcze trudniejszym położeniu są spółdzielnie produkcyjne prowadzące wspólne gospodarstwo rolne, zrzeszające rodziny rolnicze, z uwagi na przekraczanie ustalonych limitów pomocy na gospodarstwo, pomoc udzielaną degresywnie w zależności od wielkości produkcji lub wielkość gospodarstwa uprawnionego do wnioskowania o wsparcie. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że w wielu rodzajach wsparcia, z wyżej wymienionych powodów, spółdzielnie te (zrzeszone w nich rodziny rolnicze) w praktyce są wykluczane z możliwości pomocy. Aby zapewnić równy dostęp do funduszy pomocowych, w przypadku spółdzielni produkcyjnych ustalane limity dostępu do pomocy powinny uwzględniać liczbę członków zrzeszonych w tych spółdzielniach, jako mnożnik limitu i liczby członków.

Analiza projektowanych rozwiązań jednocześnie wskazuje, że utrzymanie przez Komisję Europejską kierunku na wdrażanie działań zwiększających ochronę środowiska i klimatu, będzie powodować w dalszym ciągu rosnące koszty dostosowania się do kolejnych wymogów. Przy otwarciu rynku UE na produkty z krajów trzecich - umowy handlowe UE: z Ukrainą, krajami Mercosur, USA, Australią, etc., **dotychczasowe przewagi kosztowe polskiego rolnictwa zupełnie straciły na znaczeniu**. W związku z tym, aby sprostać obecnym i przyszłym wymaganiom konkurencji, niezbędne jest zorganizowanie się zdecydowanej większości polskich rolników produkujących na rynek w większe podmioty – spółdzielnie, mające status uznanych organizacji producentów. **Bez spełnienia tego warunku, bardzo trudno wyobrazić sobie możliwość konkurowania przez pojedynczych polskich rolników na tak szeroko otwartym rynku UE, który jest obecnie częścią rynku globalnego**. W krajach Zachodnich UE średnio od 60% do 100% rolników jest zrzeszona w spółdzielniach i związkach spółdzielni działających gospodarczo (w tym znaczna część o statusie uznanych organizacji producentów i zrzeszeń OP), co daje znaczący potencjał gospodarczy do działania na rynku. W dużo gorszej sytuacji są w większości niezorganizowani polscy rolnicy, w tym rolnicy mający produkcję towarową na rynek.

Mając powyższe na uwadze, Komisja wyraża poparcie dla Władz Polskich w dążeniu do uzyskania większego budżetu Wspólnej Polityki Rolnej UE dla Polski na lata 2028-2034, z zapewnieniem potrzebnego wsparcia spółdzielczości rolniczej. Uzyskanie odpowiednich środków wsparcia w ramach WPR 2028-2034 będzie odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania polskich rolników i środowiska spółdzielczości rolniczej w zakresie poprawy pozycji w łańcuchu wartości oraz konkurencyjności i odporności sektora rolno-spożywczego, celem poprawy sytuacji polskiego rolnictwa wobec globalnych wyzwań.

w imieniu Komisji:

Władysław Kołodziej
Przewodniczący
Komisji Spółdzielczości Rolniczej ZO KRS